

ויש חילוק בדבר, אם הבעלים עצמו בא לפדותה, עליו להוסיף חומש [מלבר, כלומר, על כל ארבעה זוז, הוא נותן דינר נוסף], אבל אם אדם אחר פודה אותה, נותן את שווייה בלא תוספת.

וכשאחד היה מחויב קרבן מסוים, ובא אדם אחר והקדיש בהמה לצורך קרבנו של הראשון, ולאחר מכן נעשה בה מום, המקדיש נחשב כבעליה, להוסיף חומש כשבא לפדותה, והמתכפר נחשב כאדם אחר, ואינו צריך להוסיף חומש אם בא לפדותה.

ועניין זה למד מהכתוב, "וְאִם הַמִּקְדִּישׁ יִגָּאֵל ... וְיִסַּף חֲמִישִׁית כֶּסֶף עֶרְכָּךְ עָלָיו וְהֵיחָ לֹ" (ויקרא כ"ז ט"ו), "המקדיש" ולא המתכפר.

ב. המתכפר עושה תמורה.

כלל בידינו, שהאומר על בהמת חולין שתהא תמורת קרבנו, אף שאסור לעשות כן, מתקדשת גם בהמת החולין להיות תמורה, שנאמר, "וְאִם הָיָה הַמִּיר בְּהֵמָה בְּבִהְמָה וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ הָיָה קֹדֶשׁ" (ויקרא כ"ז י').

וכשאחד היה מחויב קרבן מסוים, ובא אדם אחר והקדיש בהמה לצורך קרבנו של הראשון. אם המיר בה המתכפר בהמה אחרת, היא מתקדשת להיות תמורה. אבל אם המקדיש המיר בה בהמה אחרת, הרי זה כשאר בני אדם שהמירו בה בהמה אחרת, ולא נתקדשה להיות תמורה. שאין עושה תמורה אלא מי שהקרבן עומד להיקרב בשבילו.

ג. התורם משלו על של חבירו טובת הנאה שלו.

כלומר מי שהפריש תרומות ומעשרות מטבל שלו, כשיעור הצריך לפטור את תבואתו ואת תבואת חבירו, וכוונתו לפטור את תבואת חבירו, אף על פי שהתרומות ומעשרות פוטרות את הטבל של חבירו, מאחר שהפרישם משלו, טובת הנאה שלו, ויכול לתת את התרומות ומעשרות לאיזה כהן ולוי שירצה.

שנאמר "כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹר אֶת כָּל מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ בְּשָׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנִתְּנָה לְלוֹי לְגֵר לְיִתּוֹם וְלְאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בְּשַׁעְרֶיךָ וְשָׂבְעוּ" (דברים כ"ו י"ב), ללמד שזה שמעשר הוא נותן.

ואם אמר לו ישראל, קח סלע זה, ותן את התרומה לכהן שהוא בן בתי, הסלע שייך לתורם, ולא לזה שתרמו בשבילו.